



	Datum	Akk.	Bespr.	Overleg
B				
W				
W				
W				
W				
S	22/4			

Aan burgemeester en wethouders

Datum:	18 april 2024	Zaaknummer:	1139748
Portefeuillehouder:	C.W.J. Blom		
Ambtenaar:			
Team:	Staf		
Naam teammanager:			
Directie:			
Raad:	Nee		
Commissie:	Algemeen Bestuur - TKN		
OR:	Nee		
Communicatie:	Ja	Openbaar:	Ja
Bijlage(n):	Zwartboek 1.0, concept persbericht		
Betrokken teams:	POC Financiën		

Onderwerp:

Reactie op Zwartboek Burgerinitiatief Helder Nunspeet

Samenvatting

Op 15 april 2024 heeft een aantal inwoners dat optreedt onder de naam 'Kerngroep Burgerinitiatief Helder Nunspeet' een 'zwartboek versie 1.0' aan de burgemeester overhandigd. In dit zwartboek stellen zij "aan de hand van 16 dossiers de slechte kwaliteit van voorbereiding en besluitvorming door bovengenoemde organen aan de kaak". Met "bovengenoemde organen" verwijzen zij naar de gemeenteraad, het college, de burgemeester en de wethouder en het team RO. In onderstaand advies wordt aangegeven op welke wijze op het zwartboek kan worden gereageerd.

Advies aan burgemeester en wethouders

- kennis te nemen van het 'zwartboek versie 1.0' van Burgerinitiatief Helder Nunspeet;
- een extern jurist opdracht te verlenen om te onderzoeken of en in hoeverre de opstellers en indieners van het zwartboek juridische grenzen hebben overschreden ten aanzien van smaad, laster, privacy schending of anderszins;
- de Kerngroep te berichten dat melders (en niet de leden van de kerngroep, tenzij deze zelf de direct betrokkene zijn) van een (vermoeden van) een integriteitsschending voor elke in het zwartboek beweerde integriteitsschending afzonderlijk, binnen een termijn van 4 weken schriftelijk een deugdelijke nadere onderbouwing bij de burgemeester kunnen aanleveren;
- de Kerngroep te berichten dat betrokkenen bij een bepaald dossier in het zwartboek voor elke beweerde onregelmatigheid binnen dat dossier die geen betrekking heeft op integriteit afzonderlijk, binnen een termijn van 4 weken schriftelijk een deugdelijke nadere onderbouwing bij het college kunnen aanleveren;

- op voorhand uit te spreken dat in een eventueel extern onderzoek, beweringen en beschuldigingen die aan het oordeel van de commissie bezwaarschriften en/of een rechter zijn of (hadden) kunnen worden onderworpen, geen deel uitmaken van zo'n onderzoek;
- in te stemmen met bijgevoegd concept persbericht;
- de commissie AB te informeren over uw besluit.

Collegevergadering van: 23-4-2024 Nummer: 6.
**Beslissing college, tevens beslissing van de burgemeester voor zover deze tot de
beslisbevoegdheden van de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan hoort:**

Conform advies, met de kanttekening dat de burgemeester het mandaat heeft om het persbericht op een aantal onderdelen aan te passen en dat de burgemeester - samen met de gemeentesecretaris - de brief met daarin de gemeentelijke reactie op het document van Helder Nunspeet aan de vertegenwoordigers van de Kerngroep zal overhandigen.

TOELICHTING

Inhoudelijke toelichting

Op 15 april 2024 heeft een aantal inwoners dat optreedt onder de naam 'Kerngroep Burgerinitiatief Helder Nunspeet' (hierna: de Kerngroep) een 'zwartboek versie 1.0' aan de burgemeester overhandigd. Overigens is dit zwartboek ten onrechte / onrechtmatig (want zonder toestemming) voorzien van het logo en het wapen van de gemeente Nunspeet. Het zwartboek is namens de Kerngroep ingediend door een drietal met name genoemde personen. Bij de overhandiging van het zwartboek hebben de betreffende 3 personen aangegeven niet verantwoordelijk te zijn voor de inhoud van het zwartboek. Of dat een juridisch houdbaar standpunt is, is de vraag. Wie de andere leden van de Kerngroep en "de betrokkenen" zijn, wordt niet helder. In dit zwartboek stellen de indieners "aan de hand van 16 dossiers de slechte kwaliteit van voorbereiding en besluitvorming door bovengenoemde organen aan de kaak". Met "bovengenoemde organen" verwijzen zij naar de gemeenteraad, het college, de burgemeester en de wethouder en het team RO. De indieners stellen met hun initiatief het volgende te beogen: "een einde te maken aan deze gesloten bestuurscultuur en het bevorderen van een helder, betrouwbaar en transparant gemeentebestuur, dat oog heeft voor alle burgers."

In onderstaand advies wordt aangegeven op welke wijze op het zwartboek kan worden gereageerd.

Inhoud van het zwartboek

Het zwartboek omvat 16 'dossiers' die volgens de Kerngroep het bewijs opleveren dat binnen de gemeente Nunspeet sprake is van "een structurele handelswijze, die gekenmerkt wordt door geheimzinnigheid en achterkamertjespolitiek, (de schijn van) belangenverstrengeling, machtsmisbruik (...), het niet nakomen van gemaakte afspraken met burgers en ongelijke behandeling van burgers". Alle 16 dossiers spelen zich af in het ruimtelijk domein. Het betreft de volgende dossiers:

- Dossier 1 - Toekomstige woonwijk 't Hul-Noord
- Dossier 2 - IKC OOST Oosteinderweg 70 Nunspeet
- Dossier 3 - Omgevingsvergunningen schuilstallen Hulshorster Enk
- Dossier 4 - Woningbouwplan Groen Hulshorst
- Dossier 5 - Beschikbaar voor extern onderzoek
- Dossier 6 - Beschikbaar voor extern onderzoek
- Dossier 7 - Procedure Verkeersbesluit Maatweg Elspeet
- Dossier 8 - Appartementen Marktstraat 15 Nunspeet (Oude postkantoor) .
- Dossier 9 - Biogasproject Kolmansweg Nunspeet
- Dossier 10 - Permanente opvanglocatie AMV'ers Elspeterweg 44 Nunspeet
- Dossier 11 - Verkeers- en natuurbeleid Gortelseweg/ Vierhousterbos
- Dossier 12 - Functieverandering omgeving Veelhorsterweg 21-23 Nunspeet
- Dossier 13 - Nieuwbouw appartementen Stationslaan 36-38 Nunspeet
- Dossier 14 - Herontwikkeling Landgoed De Grote Bunte
- Dossier 15 - Appartementencomplex hoek Stakenbergweg/ Nachtegaalweg te Elspeet
- Dossier 16 - Grondruilovereenkomst tussen de gemeente Nunspeet en Frens Industrieweg BV

14 van de 16 dossiers bevatten een korte casusbeschrijving. Wat direct opvalt is dat deze beschrijvingen volledig zijn verwoord vanuit het perspectief van de personen die zich in de betreffende casus de benadeelde partij voelen. Aan iedere casusbeschrijving in deze dossiers wordt vervolgens een groot aantal "geconstateerde (ernstige) onregelmatigheden in bestuurlijk handelen", lees beschuldigingen gekoppeld. 2 dossiers (5 en 6) bevatten geen casusbeschrijving maar beperken zich tot een opsomming van vermeende tekortkomingen. Alleen dossier 12 heeft een wat afwijkende structuur.

Veruit de meeste beschuldigingen zijn gericht aan het adres van wethouder Groothuis en veel - volgens de Kerngroep 128 - van deze beschuldigingen hebben de strekking dat wethouder Groothuis niet integer heeft gehandeld. De overige beschuldigingen hebben betrekking op beweerde juridische en procedurele tekortkomingen, de kwaliteit en betrouwbaarheid van het bestuur, het bestuurlijk besluitvormingsproces, e.d. Wat ook hier direct opvalt is dat de beschuldigingen in het zwartboek op geen enkele wijze worden onderbouwd met feiten en gestaafd met bewijzen. Er wordt in dit verband volstaan met de algemene opmerking dat de 'onregelmatigheden' vanuit de uitgewerkte dossiers nader toegelicht kunnen worden en dat de volledige dossiers beschikbaar zijn voor onafhankelijk extern onderzoek.

Van de opstellers en indieners van het zwartboek - dat vol staat met zware en ernstige beschuldigingen - mag worden verwacht en moet worden geëist dat ze niet volstaan met slechts een opsomming van vermeende onregelmatigheden. Dergelijke beschuldigingen behoren elk afzonderlijk deugdelijk te worden onderbouwd met feiten en bewijzen. Helaas is dit niet gebeurd en in dit opzicht is het zwartboek onder de maat en teleurstellend.

Effect van het zwartboek

Het publiekelijk aan de kaak stellen van vermeende misstanden, het aanwijzen van fouten, het uiten van zorgen en van gevoelens van boosheid, frustratie en verontwaardiging over gemeentelijk handelen, enz. is uiteraard het goed recht van iedere burger en dit soort signalen verdient het om serieus te worden genomen. Maar de wijze waarop en de bewoordingen waarmee dit alles gebeurt, heeft uiteraard wel z'n grenzen. Grenzen van fatsoen en respect, maar ook juridische grenzen.

Vooraf een beschuldiging van niet integer gedrag raakt rechtstreeks de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van een persoon, die zich daardoor per definitie minder goed kan verweren. Een integriteitsbeschuldiging kan gemakkelijk worden geuit maar is daarna moeilijk recht te zetten en kan de eer en goede naam van iemand blijvend beschadigen. Zeker politieke ambtsdragers kunnen hierdoor (doelbewust) worden geraakt in hun functioneren. Maar ook de gemeentelijke politiek en de gemeentelijke organisatie kunnen langdurig last ondervinden van beschuldigingen van niet integer handelen.

Het publiekelijk uitbrengen van een zwartboek met daarin beschuldigingen over niet integer handelen en het daarover actief zoeken van publiciteit, heeft als gevolg dat individuele bestuurders op voorhand onder verdenking zijn komen te staan. Dit raakt wat het zwartboek betreft vooral wethouder Groothuis, wiens eer en goede naam publiekelijk door het slijk worden gehaald en ten aanzien van wie het zwartboek ronduit grievend en krenkend is. De wijze waarop dit met het zwartboek is gebeurd, heeft duidelijk kenmerken van smaad en mogelijk zelfs van laster. Mede ter voorkoming van precedentwerking verdient het aanbeveling door een ter zake gespecialiseerde jurist te laten onderzoeken of en in hoeverre de opstellers en indieners van het zwartboek op dit punt en mogelijk op andere punten strafrechtelijk en / of civielrechtelijk (onrechtmatige daad) over de schreef zijn gegaan. Met 'andere punten' wordt in dit verband bedoeld op bijvoorbeeld het eerder vermelde gebruik van het gemeentelogo en -wapen, maar ook - door het in het zwartboek noemen van namen van personen - op aspecten als privacy / AVG. Daarbij zal ook de vraag aan de orde moeten komen of de leden van de Kerngroep die zich als spreekbuis van het 'Burgerinitiatief' profileren, zich aan hun juridische aansprakelijkheid ter zake kunnen onttrekken met de stelling dat ze niet verantwoordelijk zijn voor de inhoud van het zwartboek.

Voorstel juridisch onderzoek:

- Een extern jurist opdracht te verlenen om te onderzoeken of en in hoeverre de opstellers en indieners van het zwartboek juridische grenzen hebben overschreden ten aanzien van smaad, laster, privacy schending of anderszins.

Het verzoek van de Kerngroep

In het zwartboek vraagt de Kerngroep de burgemeester “een onafhankelijk extern onderzoek in te stellen naar de gang van zaken op de afdeling ROV onder leiding van wethouder J. Groothuis”. De Kerngroep schrijft in dit verband: “Helder Nunspeet stelt daarvoor dit zwartboek inclusief de achterliggende dossiers namens de betrokkenen beschikbaar en stelt verder als voorwaarde, dat dit onderzoek dient uitgevoerd te worden door een deskundige externe partij, die met gezamenlijke instemming (inclusief plan van aanpak) wordt aangewezen.” En: “Wij gaan er dan ook vanuit dat de gemeente Nunspeet opdracht geeft dit zwartboek, op basis van de in het gemeentehuis compleet aanwezige dossiers, te laten doorlichten door een onafhankelijk, deskundig, extern persoon/ adviesbureau.” De Kerngroep wil dat de deskundige externe partij met gezamenlijke instemming (inclusief plan van aanpak) wordt aangewezen.

Reactie op het verzoek van de Kerngroep

Nu het zwartboek zoals dat aan de burgemeester is overhandigd zich beperkt tot niet met feiten en bewijzen onderbouwde beweringen en beschuldigingen, kan de gemeente hiermee hoegenaamd niets. Men vraagt / eist een onafhankelijk extern onderzoek, maar op basis van dit zwartboek kan niet worden beoordeeld of en voor welke onderdelen een extern onderzoek geboden is, kunnen geen gerichte onderzoeksvragen worden geformuleerd en kan geen afgebakende onderzoeksopdracht aan een externe partij worden verleend. Dit betekent dat er allereerst alsnog een deugdelijke onderbouwing moet komen.

Nadere onderbouwing van integriteitsmeldingen

Om te beginnen moet er een deugdelijke onderbouwing komen van de beschuldigingen die als integriteitsmeldingen moeten worden beschouwd. Dit betreft de meest zware en ernstige beschuldigingen want ze raken de geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en reputatie van politieke ambtsdrager en daarmee het hart en de ziel van het openbaar bestuur. Volgens de indieners van het zwartboek zijn er in de 16 dossiers in totaal 128 integriteitsschendingen geconstateerd.

Op grond van artikel 170, tweede lid van de Gemeentewet bevordert de burgemeester - als eigenstandig bestuursorgaan en niet als onderdeel van het college of voorzitter van de raad of het college - de bestuurlijke integriteit van de gemeente. Onder deze taak valt ook het in behandeling nemen en eventueel (laten) onderzoeken van meldingen van integriteitsschendingen door politieke ambtsdaggers.

Om meldingen over (het vermoeden van) niet integer handelen aan de beoordeling van een externe partij te kunnen voorleggen, zal moeten worden voldaan aan een aantal voorwaarden.

Dat zijn:

1. Er moet sprake zijn van een melder of van melders die als direct belanghebbende(n) kan (kunnen) worden aangemerkt. Een melder moet als zodanig op de melding kunnen worden aangesproken en in het kader van een eventueel extern onderzoek in die hoedanigheid door een onderzoeker kunnen worden gehoord. Leden van de Kerngroep of andere deelnemers aan het Burgerinitiatief die niet rechtstreeks betrokken zijn bij een bepaald dossier - en zeker als ze aangeven niet verantwoordelijk te zijn voor de inhoud van de dossiers in het zwartboek - kunnen dus niet als melder en aanspreekpunt optreden bij de beoordeling van een integriteitsmelding.
2. Om te kunnen beoordelen of sprake is van een integriteitsschending moet de melding concreet en met bewijsbare feiten onderbouwd zijn. De melding moet concreet en nauwkeurig beschrijven om welke gedraging het gaat en wie daarbij betrokken is / zijn. Als de melding bijvoorbeeld gaat over ‘vriendjespolitiek’ moet worden aangegeven wie door wie, wanneer en op welke wijze ten onrechte is beoordeeld.
3. Ook moet met argumenten worden onderbouwd waarom de gedraging niet integer is. Welke integriteitsnorm is volgens de melder geschonden?
4. De melding moet worden onderbouwd met bewijsmiddelen, bijv. met documenten, geluidsopnamen, e.d.

Voorstel ten aanzien van de nadere onderbouwing van integriteitsmeldingen:

- De Kerngroep te berichten dat melders (en niet de leden van de kerngroep, tenzij deze zelf de direct betrokkene zijn) van een (vermoeden van) een integriteitsschending voor elke in het zwartboek beweerde integriteitsschending afzonderlijk, binnen een termijn van 4 weken schriftelijk een deugdelijke nadere onderbouwing bij *de burgemeester* kunnen aanleveren.

De burgemeester kan dan op basis van wat aangeleverd is, besluiten of er een onafhankelijk externe onderzoeker wordt ingeschakeld, welke onderzoeksopdracht met welke onderzoeksvragen deze onderzoeker krijgt en wie het onderzoek moet(en) uitvoeren.

Nadere onderbouwing van 'andere beschuldigingen'

Voor de beschuldigingen die niet gerelateerd zijn aan integriteit geldt in feite hetzelfde als voor de integriteitsmeldingen. Ook hiervoor geldt dat duidelijk moet zijn wat de klacht precies inhoudt en wat onderzocht moet worden om een eventuele onderzoeksvraag te kunnen formuleren. Ook deze beweringen en beschuldigingen zullen deugdelijk moeten worden onderbouwd met concrete feiten en bewijzen. Deze onderbouwing moet *bij het college* worden aangeleverd. Op basis daarvan besluit het college - in samenspraak met het presidium - of en in hoeverre een extern onderzoek nodig en mogelijk is.

Voorstel ten aanzien van de nadere onderbouwing van 'andere beschuldigingen'

- De Kerngroep te berichten dat betrokkenen bij een bepaald dossier voor elke beweerde onregelmatigheid binnen dat dossier die geen betrekking heeft op integriteit afzonderlijk binnen een termijn van 4 weken schriftelijk een deugdelijke nadere onderbouwing *bij het college* kunnen aanleveren.

Begrenzing op voorhand van een eventueel extern onderzoek

Zoals gezegd betreffen alle 16 dossiers van het zwartboek onderwerpen op het gebied van het ruimtelijk domein. In alle dossiers is sprake (geweest) van (een) door het college van B&W en/of de gemeenteraad te nemen of genomen besluit(en) waartegen rechtsmiddelen in de vorm van bezwaar en/of beroep kon of kan worden aangewend. Heel veel van de in het zwartboek verwoorde grieven konden of kunnen dus aan het onafhankelijke oordeel van een bezwarencommissie en/of een rechter worden onderworpen. Voorbeelden van dergelijke in een bezwaar- of beroepsprocedure te beoordelen grieven zijn beweringen over: handelen in strijd met wet en regelgeving en met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zoals het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het motiveringsbeginsel), het niet of verkeerd volgen van voorgeschreven procedures en het niet meewegen of verkeerd afwegen van bepaalde belangen.

In verschillende dossiers zijn er inmiddels al rechterlijke uitspraken over gemeentelijke besluiten geweest, verschillende dossiers zijn op dit moment 'onder de rechter' en in andere dossiers kan tegen gemeentelijke besluiten nog bezwaar en/of beroep worden aangetekend.

Het is niet juist en wenselijk om beweringen en beschuldigingen die aan een rechterlijk oordeel zijn of (hadden) kunnen worden onderworpen ook nog eens te onderwerpen aan het door de Kerngroep gewenste oordeel van een externe partij, alleen al om de reden dat deze partij dan op de stoel van de bezwarencommissie of de rechter zou gaan zitten en/of procedures waarin gedragingen aan het oordeel van een andere instantie zijn of kunnen worden onderworpen, zou kunnen doorkruisen. Dit is overigens in lijn met wat artikel 9:8, lid 1, van de Awb bepaalt over het behandelen van klachten. In dit artikellid wordt aangegeven dat een bestuursorgaan niet verplicht is een klacht te behandelen (onder meer) indien de klacht betrekking heeft op een gedraging waartegen door de klager bezwaar gemaakt had kunnen worden of beroep bij de rechter kan of kon worden ingesteld.

Voorstel wat betreft het op voorhand begrenzen van een eventueel extern onderzoek

- Op voorhand uit te spreken dat in een eventueel extern onderzoek, beweringen en beschuldigingen die aan het oordeel van de commissie bezwaarschriften en/of een rechter zijn of (hadden) kunnen worden onderworpen, geen deel uitmaken van zo'n onderzoek.

Communicatie

Zie bijgevoegd concept persbericht; dit zal worden uitgebracht op het moment dat de indieners van het zwartboek over het collegebesluit zijn geïnformeerd.

Commissie AB via een mededelingenbrief informeren.

Financiële toelichting

Met het verlenen van een opdracht voor een externe juridische toets van het zwartboek zijn kosten gemoeid. Deze kosten kunnen worden geboekt ten laste van het budget 'Rechtskundig en ander advies' (grootboeknr. 690429/43818).

Geheimhouding

Er zijn geen wettelijke gronden om dit advies of onderdelen daaruit geheim te houden.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen